

Vienkāršotā reorganizācijas kārtība – solis pretim uzņēmējdarbības vides pilnveidošanai

AVOTS: iBusiness.lv, 16.06.2023

Jānis Jurkāns, zvērinātu advokātu biroja “CersJurkāns” partneris, zvērināts advokāts

Kristaps Dortāns, zvērinātu advokātu biroja “CersJurkāns” jurists

2023.gada 1.jūnijā stājās spēkā grozījumi Komerclikumā (KL), saskaņā ar kuriem Latvijā tiek ieviesta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2019/2121 (ES), grozot Direktīvu (ES) 2017/1132 attiecībā uz pārrobežu reorganizāciju, apvienošanos un sadalīšanu. Grozījumi galvenokārt ir vērsti uz jaunu komercsabiedrību pārrobežu apvienošanās kārtību un ievieš divus jaunus pārrobežu reorganizācijas veidus – sadalīšanos un pārveidošanos. Vienlaikus izmaiņas KL paredz vienkāršot un uzlabot arī nacionālo reorganizācijas procesu, salāgojot to ar pārrobežu reorganizācijas procesa regulējumu.

Līdz šim komercsabiedrību reorganizācija Latvijā, salīdzinot ar citām Eiropas Savienības dalībvalstīm, noritēja samērā ilgi un komplicēti. Lai veicinātu kapitāla ieplūšanu Latvijas ekonomikā un investoru piesaisti, KL grozījumi nu paredz ieviest labvēlīgāku regulējumu investoriem attiecībā uz reorganizācijas procesa īstenošanu.

Īsāki termiņi

Ir veiktas arī būtiskas izmaiņas komercsabiedrību reorganizācijas termiņā. Pirms grozījumu spēkā stāšanās reorganizācijas process kopumā aizņēma vismaz četrus mēnešus, ar nosacījumu, ka reorganizācijas lēmums netiek apstrīdēts un visi pieteiktie kreditoru prasījumi ir tikuši apmierināti. Jaunās KL izmaiņas ievērojami samazina reorganizācijas procesa termiņu. Nu akciju sabiedrības (AS) reorganizāciju var veikt periodā līdz diviem mēnešiem, savukārt sabiedrības ar ierobežotu atbildību (SIA) - līdz pusotra mēneša laikā.

Kopējā reorganizācijas procesa termiņa saīsināšana ir panākta, veicot izmaiņas šādos trīs aspektos:

- samazinot termiņu, kurā jānodrošina iespēja dalībniekiem iepazīties ar reorganizācijas dokumentiem;
- samazinot lēmuma par reorganizāciju apstrīdēšanas termiņu;

- veicot izmaiņas kreditoru aizsardzības kārtībā.

Līdzšinējais KL regulējums paredzēja, ka lēmumu par reorganizāciju komercsabiedrības sapulces var pieņemt ne ātrāk kā viena mēneša laikā no reorganizācijas līguma izsludināšanas dienas. Attiecībā uz AS jaunais regulējums izmaiņas šajā aspektā neparedz, un termiņš joprojām ir viens mēnesis, bet saistībā ar SIA reorganizācijas procesiem minētais termiņš saīsināts līdz divām nedēļām.

Būtiski ir saīsināts arī termiņš, kurā var apstrīdēt lēmumu par reorganizāciju. Proti, ja iepriekš prasību par lēmuma apstrīdēšanu varēja celt trīs mēnešu laikā, tad jaunais regulējums apstrīdēšanai atvēl vairs tikai vienu mēnesi.

Visbeidzot, izmaiņas KL paredz ievērojamas pārmaiņas kreditoru aizsardzības kārtībā. Līdz šim komercsabiedrību reorganizāciju visvairāk paildzināja garais kreditoru pietiekšanās termiņš prasījumu nodrošināšanai - tas sasniedza trīs mēnešus. Likuma nu paredzēts, ka turpmāk kreditori varēs pieteikt savus prasījumus viena mēneša laikā pēc reorganizācijas spēkā stāšanās, savukārt sabiedrībai likumā noteiktajos gadījumos šādi prasījumi ir jānodrošina triju mēnešu laikā pēc reorganizācijas spēkā stāšanās.

Mazāk dokumentu

Lai mazinātu birokrātisko slogu, KL tiek iekļauta jauna sadaļa - "Vienkāršotā reorganizācijas kārtība", - kurā apkopoti visi gadījumi, kuros reorganizācijas procesā sagatavojams mazāks dokumentu kopums. Likums paredz četrus gadījumus, kuros ir piemērojama vienkāršotā kārtība:

- ja meitas sabiedrība tiek pievienota mātes sabiedrībai;
- 100% vienam dalībniekam piederošu masu sabiedrību apvienošana;
- ja visas iegūstošās sabiedrības kapitāla daļas iegūst sadalāmās sabiedrības dalībnieki;
- ja nodalīšanas ceļā tiek dibināta jauna sabiedrība un par tās vienīgo dalībnieku kļūst sadalāmā sabiedrība.

Vienkāršotā kārtība galvenokārt sniedz iespēju norādīt mazāk ziņu reorganizācijas līgumā, kā arī atteikties no reorganizācijas prospekta un revidenta atzinuma sagatavošanas.

Kopumā šādi grozījumi, kas ievērojami vienkāršo komercsabiedrību nacionālo reorganizācijas procesu, ir apsveicami. Tie ir vērsti uz

birokrātiskā sloga samazināšanu un komerciālās apgrozības paātrināšanu, kas ilgtermiņā rezultēsies ārvalstu kapitāla un investoru piesaistē.